

DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE

A magyarországi nagy- és kistőzsdetulajdonosok szakközlönye és értesítője.

A DOHÁNYGYÁRTÁS, ELADÁS, VALAMINT A HOZZÁTARTOZÓ CIKKEK SZAKKÖZLÖNYE.

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

Előfizetési ár fél évre 5 kor.

Kiadótulajdonos és felelős szerkesztő:

HATSEK ADOLF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VI., Eötvös-utca 5.

hová az előfizetési összegek
— valamint a kéziratok küldendők. —

TARTALOM: A cigaretta. — Ajánlatok. — Vegyes hírek.

A cigaretta.

A figyelmes szemlélő legkevésbé sem csodálkozik azon a jelenségen, hogy a cigaretták forgalma állandóan, óriási módon növekszik. Mert az idők folyamán minden megváltozott. Az ember táplálkozása, a megfinomult életmód, a munka és annak beosztása, a nagyobb érzékenység és végül az idegek, az idegek, amelyeket régebbi időben senki sem emlegetett és amelyeket most minden gyerek nyügnék, minden baj okozójának tart.

Hová lettek a hajdani pipázók, akik minden évben feketére szivtak néhány tajték-pipát és akik csendes éjeken is felébredtek és a pipára rágyújtottak. Ha nem is tűntek el egészen, de számuk igen csekélyre olvadt. És a dohány csak akkor ért valamit, ha jó erős volt és a dohányzót elbódította. És azután a szivarok következtek, amelyeket szintén annál jobbaknak tartottak, minél erősebbek. A hajdani Jara szivarokat be kellett vonni, mert túlgöngök voltak. Épen így járt a Penatelas és hasonló képen az Elegantes szivar. A hajdani dohányos t. i. nemcsak látni akarta a füstöt, hanem érezni is. S ekkor jött a cigaretta. Diadal menete a múlt század 80-as éveiben vette csak kezdetét. Az ideig csaknem teljesen ismeretlen volt és a valódi dohányosok kinevették és kigunyolták. Ettől kezdve azonban fogyasztása évről-évre emelkedett óriási mennyiségig és a dohánymonopólium akkori vezetői a fejüket csóválták és nem tudták a dolgot mire vélni. Pedig igen egy-

szerű magyarázata volt. Hiszen a cigaretta már sok évvel azelőtt is óriási mértékben fogyott volna, ha meg lett volna. Minthogy itt monopóliumról van szó és a fogyasztónak azt kell szivnia, amit kap, így tehát kénytelen volt vagy szivart szivni, vagy pedig a cigarettákat önmaga készíteni. A pénzügyminiszteriumban pedig fogalmuk sem volt arról, hogy az egész világon divatos lett a cigaretta. Ausztriában, amelynek monopóliuma nagy hatással van a mienkre, természetesen szintén semmit sem tudtak a dohányzás terén fellépett új irányról. Nagy volt a meglepetés, midőn Ausztriában és Magyarországon viharosan követelték a cigarettákat, melyeket addig csak csekély mennyiségben honosítottak meg. Akkor világosan kitűnt, hogy a dohánymonopóliumot a pénzügyminiszteriumból kikapcsolni és önállóan kezelni kellene. Azonban mai napig sem történt semmi ily irányban.

A cigaretta, melynek fogyasztása folytonos emelkedést mutat az azóta letelt 20 éven át, létjogosultságát szembetűnően bebizonyította. Az összes állambeli dohánymonopóliumok vezetőinek tehát számolniuk kell vele, mint olyan tényezővel, mely parancsolóan követeli, hogy komolyan foglalkozzanak vele. S épen arról kívánunk szólni, hogy nálunk hogyan történik ez. Egészen véve a cigaretta óriási sikere nem indította a pénzügyminiszteriumot oly intézkedések megtételére, melyek a forgalom kielégítését minden eshetőségre lehetővé tegyék. Hiszen nem

a jelenlegi forgalomról van szó, hanem arról a forgalomról, amelyet el lehetne és el kellene érni. Mert hogy is lehet új cigaretta fajták behozatalára egyáltalán csak gondolni is, mikor Magyarországon egyetlenegy gyár foglalkozik kizárólag cigaretták előállításával. Vannak ugyan Fiumében és Temesváron cigaretták előállítására alkalmas gyári berendezések, hanem az a tény, hogy az ország 21 dohánygyára közül egyetlenegy van, amely kizárólag cigaretták előállításával foglalkozik, az egyszerűen nevetséges dolog, amelyet minden szakember lehetetlenségnek fog tartani. Érdekes, hogy eddig egyetlen pénzügyminiszter sem nyújtott módot cigaretta gyárak berendezésére. Sem Lukács, akinek minisztersége idejében ismételten tettek ez irányban javaslatokat, sem Wekerle, aki pedig alaposan ismeri a viszonyokat nem szánta rá magát új cigaretta gyárak létesítésére. S mégis a dohánymonopólium jövedelméből hetven millió tiszta haszon folyik be, tehát egy jóval nagyobb összeg, mint amennyit olyan kincstári vállalatok jövedelmeznek, amelyek sok pénzbe kerülnek.

Hiszen mindig az volt a dohányegyedáruság átkja, hogy a hatalmon levők mindazt, ami vele összefügg csekély jelentőségűnek tekintettek. Ha dohánymonopóliumról van szó, akkor takarékoskodnak, mintha az valami csekélység lenne. S eközben úgylátszik megfélemedkeznek arról, hogy ez a kincstári nagyipar 150—200%-os tiszta hasznot hajt és hogy e szerint érdemes volna a forgalmat a lehetőségig emelni.

A fogyasztó közönség kívánalmainak kielégítése és a kényelmesség félretételével mindazon intézkedések meghonosítása, amelyeket a külföld oly bőkezűen nyújt, végre is oly körülmény, amelyre a pénzügyminiszternek figyelemmel kellene lennie. Mert ha a közönség nem is fog a dohányzásról leszokni, az minden esetre megtörténhetik, hogy a cigaretta fogyasztás successiv módon csökkenni fog, miáltal a haladás helyett oly hanyatlás fog beállni, amely kiszámíthatatlan következményeket vonhat maga után.

Vegyes hírek

Ha hivatalnokok irnak cikkeket. Tulajdonképpen nagyon szép dolog, ha hivatalnokok a nyomdafesték segítségével felvilágosítást adnak arról, amihez ők jobban értenek, mint a közönség és tényleg ezt csak hálával fogadhatjuk minden oly hivatalnoktól, akinek tényleg van mondani valója. De mit szólunk akkor, ha hivatalnokok csak azért, hogy nevüket »nyomtatásban lássák« a közönségnek a legnevetségesebb és legbolondabb dolgokat találják fel, vagy oly dolgokról beszélnek, melyek köztudomásúak, vagy a mi még nagyobb baj, olyan dolgokról, amelyekhez semmit sem értenek.

Alkalmunk volt az utóbbi időben úgynevezett szaklapokban olyan cikkeket látni, amelyeken nevetni lehetne, ha nem ékeskedne alattuk a hivatalnokok neve hivatali minőségük megjelölésével. Véleményünk szerint, ha már az illető cikkírók blamálni akarják magukat, miért kompromitálják a hivatalt is, amelyet rájuk bízta? Minek kell a nagyközönségnek is tudnia, hogy az államnak olyan hivatalnokai is vannak, akik szakmájukhoz ép annyit értenek, mint az illető szerkesztők, akik az úgynevezett szaklapokat szerkesztik.

Az ó-budai cigaretta- és dohánygyárat jelenleg megnagyobbítják, amennyiben több épületrészt építenek hozzá. A gyár ugyanis, amely csak néhány éve áll fenn, szűknek bizonyult. Hogy ezek a nagyobbítások hozzá fognak járulni a gyár munkaképességének jelentékeny emeléséhez, kétségen felül áll, noha azzal még nem értek el sokat. Legalább három olyan gyárnak, mint az ó-budai, építéséhez kellene rögtön hozzáfogni, ha ki akarják a zavarokat kerülni, melyek 3—4 év múlva okvetlenül be fognak következni.

Pályázat egy új különlegességi raktárra a fővárosban. A pályázat, melyet januárban irtak ki, mostanáig sem vezetett eredményre. Tudjuk ennek a huzavonának az okait, amelyek abban rejlenek, hogy illetékes helyen nem tudnak a nagyszámu protektoroktól megszabadulni és eképen huzzák-halasztják a dolgot, amelyet már réges-régen el kellett volna intézniük.

De a méltányosság szempontjából sem szabadna megfélemedkezni arról, hogy a 23 pályázó, akik az üzletért folyamodtak, amelyből meg akarnak élni, semmiestre sem várhatnak. Mindegyiküknek valami kenyérkeresetre van szükségük és ha nem kapják meg a különlegességi tőzsdét, akkor más után néznek. A pályázók azonban kénytelenek mindaddig várni, amíg ajánlatukat elintézik, minthogy bánatpénzt tettek le, amely erre kötelezi őket. Teljesen eltekintve a kamatvesztéstől, melyet mindegyik pályázó szenved, itt az elvesztett időről is szó van, mely némelyikre nézve valóságos katasztrófát jelent. Valamivel több belátás itt bizony helyén való lenne.

Dohánypor mint trágya. Ez egy részvénytársaság legújabb üzlete. Megvásárolja a dohányport,

amely a gyárakban a dohány vágásnál fennmarad 1 koronáért métermázsánként és eladja mint trágyát 5 koronáért. Továbbá eladja ezt a port kilogramonként 1 koronáért, tehát métermázsáját 100 koronáért molyirtó szerül. A részvénytársaság, amelynek összesen 50000 koronát tevő részvény tőkéje van, tehát évenként legalább 40%-t nyer a kincstáron. Mindez nem elég, hanem még azt a jogot is megadták (?) neki hogy a dohányport a trafikokban árusíthassa, úgy hogy a közönség azt hiszi, hogy kincstári árucikkkel van dolga. Határozottan tiltakozunk az ellen, hogy a m. kir. dohánytőzsdékben ily féle üzleteknek utat nyissanak. Ha már keresethez is akarják juttatni ezt a részvény társaságot, de nem szabad megengedni, hogy a trafikot használja fel erre a célra. Különben, hogy miért nem adják el ezt a dohányport direkte a mezőgazdáknak, akik amint mondtuk, fényesen megfizetik ez azok közé a rejtélyek közé tartozik, amelyek megoldását hiába keressük.

A dohányfüst belélegzése. Nem tulság, ha azt állítjuk, hogy a szivar — vagy cigaretta füst belélegzésének megszokása hamarabb hatalmába keríti követőit, mint bármely más szokás, amelynek célja a gondolatok lecsillapítása. Ez a szokás állítólag Angliában került felszínre; annyi bizonyos azonban, hogy ma már az egész világon meghonosodott és nagy hatást gyakorol a neki hódoló nép testi képességeire. Azok az emberek, akik megszokták a cigaretta füstöt beszívni, csak ritkán tudnak sikeresen megszabadulni ettől a szokásuktól. A belélegzés tudvalevőleg abban áll, hogy a cigaretta füst egy részét a szájukban tartják és azután mélyen lélegzenek, miáltal a füst a tüdőbe jut. S ez alkalommal a nikotin gőzök szoros érintkezésbe jutnak az idegrendszerrel, aminek az agyra való hatása pillanatnyi félhűdés formájában nyilvánul, tudniillik akkor, ha a szokás új az illetőnek. Eképen egy 18 éves fiatalembert, midőn először beszívta a füstöt, ájulás fogta el, melyből csak hosszabb idő múlva tért magához. Azonban már a második és harmadik alkalommal baj nélkül szívta tüdejére a füstöt és végül teljesen rabja lett ennek a szenvedélynek. Az ájulás nyomasztó érzése csaknem minden első belélegzési kísérletnél elfogja a kezdőt s ez mutatja, hogy mily erős hatást gyakorol az idegekre, amelyek azelőtt soha sem voltak ily megpróbáltatásnak kitéve. Természetesen a szokatlan dolog sok esetben kártékonyan hat. Ebből következik, hogy a komoly bántalom elkerülhetetlen. Ha a dohánybelélegzésének szenvedélye valamely embert megragadott, akkor folytonosan vágyódik ezen élvezet után. Minden étkezés izgalmat okoz, mert gátolja a dohányzást. A párisiak emiatt egy újítást hoztak be az ebédnél, amely rendkívül jól beütött. Ebédközben orosz cigarettákat hordanak körül, amelyek csak épen oly nagyságúak, hogy körülbelül féltucat szippantást tehetnek belőlük és elég füstöt szívhatnak be, hogy a dohányfüst utáni vágyukat lecsillapíthassák. Ezt a sajtóságos szokást azok érdekében eszelték ki, akik eme szenvedély áldozatai.

Testileg nem érett, vagy nem egészséges embereknél a füst mértéktelen beszívásának rendkívül sajnálatos testi és szellemi következményei vannak. A legtöbb esetben állandó és kínos ideggyengeség lepi meg az áldozatot. Állandó lethargiába esik, melyet nem tud leküzdeni. Szellemi erői eltompulnak és munkaképessége nagy mértékben csökken. Az érverés szabálytalanná lesz, a szív meggyöngül, az étvágy rendkívül fogy és a beesett orcák és a mély fekvésű szemek kézzel fogható jelei annak, hogy súlyos bántalmak léptek fel. Azonkívül az áldozatok rendkívül fogékonyak a tüdőbetegségeik iránt is.

Ajánlat.

23600

1907.

A dévai m. kir. pénzügyigazgatóság részéről közhírré tétetik, hogy a Hunyad-Dobra községben marosillyei járásban lemondás folytán üresedésbe jött dohány nagyáruda betöltése iránt zárt írásbeli ajánlatok útján 1907. évi június hó 3-án d. e. 9 órakor ezen kir. pénzügyigazgatóságnál versenytárgyalás fog tartatni.

Az árlejtés tárgyát a versenyzők által az eladás után követelt eladási jutalék fogja képezni és a dohány nagyáruda kezelése annak fog adatni, ki a legcsekélyebb eladási díjat követeli, mindazonáltal a kincstár fenntartja magának a jogot, hogy a versenyzők között szabadon választhasson, minélfogva ajánlattevők közül azért mert ajánlata nem fogadtatott el, a kincstárral szemben senki gényt nem támaszthat.

Az eddigi nagyárus az áruda kezeléséért 1%, azaz egy százalék eladási jutalékot élvezett és a nagyárudának 1906. évben 109653 korona évi forgalma volt, melyből a hozzáutalt 101 kisárus szükségletére 103347 korona és saját kicsinybeni elárusítására 6209 korona esik.

Az áruda bélyeg és kártyaárulással kapcsolatos.

Ha vállalkozó kívánná, az általános forgalomban lévő dohánygyártmányok árjegyzékében felsorolt valódi havanna szivarok elárusítására is nyerhet engedélyt.

A dohánynagyárus köteles az összes dohányanyagot a dévai m. kir. dohányraktárból közvetlenül beszerezni és a jelenben a hozzáutalt 101 dohány kisárust és a jövőben még hozzáutalandókkal együtt a szükséges dohánygyártmány anyagokkal ellátni köteles, továbbá a dohánygyártmányok minden egyes neméből a pénzügyigazgatóság részéről a meghatározandó és jelenleg 1500 korona értékkel meghatározott tartalék-készletet folyton érintetlenül tartani és ezenkívül a napi eladásra szükséges gyártmány mennyiségét is készletben tartani.

A csonkithatatlan részlet első beszerzésére óvadékkal elfogadható értékpapirokban, vagy készpénzben leteendő biztosíték mellett a nagyárus kérelmére a tartani köteles csonkithatatlan részlet értéke erejéig hitel is engedélyeztetik.

Az államkincstár a dohány nagyáruda jövedelmére semmiféle kezességet nem vállal és a nagyárus csak

az eladási díjra, valamint a nagyárudával járó dohánygyártmányok és bélyegjegyek kicsinybeni elárúsításával járó jövedelemre tarthat igényt, melyből a nagyáruda kezelésével járó összes kiadásokat fedezni tartozik.

A nagyáruda üzlet csak minden tekintetben megfelelő és lehetőleg Dobra község központján fekvő helyiségben gyakorolható. A versenyben részt nem vehetnek kik a törvény értelme szerint szerződésre nem képesek, vagy valamely büntett, csempészet, vagy más természetű jövedéki kihágás miatt jogérvényesen elítéltek és ha az üzlet átadása után jutna a hatóság tudomására ily körülmény, az igazgatóságnak jogában álland az engedélyt azonnal elvonni. Az ajánlattevő bánatpénze, kinek ajánlata elfogadható, a csonkithatlan készlet beszerzéséig visszatartatik és köteles ajánlattevő a nagyáruda kezelését az erre vonatkozó értesítés, illetve felhívásban foglalt határidő alatt átvenni. Ha pedig a nagyáruda kezelése át nem vétetné, vagy ha ajánlatából a versenytárgyalás után visszalépne, letett bánatpénzét elveszti és a nagyáruda betöltése céljából az ő kárára és költségére új versenytárgyalás fog kiírtni.

Aki írásbeli ajánlatot kíván benyújtani, köteles a fentjelzett csonkithatlan részlet értékének 10%, vagyis 150 koronát készpénzben, vagy biztosítékul elfogadható értékpapirokban valamely ezen igazgatóság kerületéhez tartozó hátszegi, szászvárosi, marosillyei, v. hunyadi, dévai, vagy kőrösbányai kir. adó-, esetleg a vulkáni m. kir. vámhivatalnál bánatpénzként letenni és az adóhivataltól nyerendő letéti nyugtát az ajánlathoz csatolni, ez azonban nem zárja ki azt, hogy egyes, különösen vidéken és a m. kir. adóhivatal székhelyén kívül lévő vállalkozók a bánatpénzt készpénzben, vagy biztosítékul elfogadható értékpapirokban, természetesen saját veszélyükre ajánlataikhoz csatolják.

Az ajánlatban a követelt eladási díj nemcsak számokkal, hanem betűkkel is kiteendő és abban azon nyilatkozat is felveendő, hogy ajánlattevő az árlejtési feltételeket ismeri, azoknak magát aláveti.

Az ajánlathoz egyúttal a nagykorúságot, polgári állást, erkölcsi kifogástalanságot és vagyoni állapotot igazoló bizonylatok is csatolandók.

Hiányos, vagy a felsorolt kellékeket nem tartalmazó, vagy olyan ajánlatok, melyek határozatlanul állítanak ki, vagy más versenyzők ajánlatára hivatkoznak, vagy a kitűzött határidő után nyújtatnának be, úgy nemkülönböztetve táviratok is figyelembe nem vétetnek.

A további feltételek valamennyi pénzügyigazgatóságnál és pénzügyőri biztosságnál betekintheők és a dohánygyártmányok eladására vonatkozó szabályokból kivehetők.

Az eképen felszerelt írásbeli ajánlatok 1907. évi június hó 2-án délelőtt 11 óráig a dévai m. kir. pénzügyigazgatóság főnökénél, vagy posta útján a pénzügyigazgatósághoz címezve benyújthatók, a címlapon fent kiteendő »Ajánlat a dobrai nagyáruda átvételére« és lent a bánatpénz mi módon történt letételének felismerésüül szembetűnőleg irandó »terhelve 150 koronáról szóló adóhivatali nyugtával, vagy 150 korona készpénzzel, vagy 150 korona értékpapirokkal.«

Déván, 1907. évi május 6-án.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

Ajánlati hirdetés.

25648 sz.

IV. 1907.

Az aradi m. kir. pénzügyigazgatóság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy az elhalálozás folytán üresedésbe jött aradi dohánykülönlegességi áruda kezelésének betöltése céljából alolirt m. kir. pénzügyigazgatóságnál 1907. évi május hó 28-án délelőtt 10 órakor írásbeli ajánlatok útján versenytárgyalás fog tartatni.

Az ajánlat tárgyat csakis a dohányforgalom után járó tözsdíj fogja képezni.

A versenytárgyalásban résztvenni kívánók 1 koronás bélyeggel ellátott sajátkezüleg aláírt zárt írásbeli ajánlatukat 1907. évi május 28-án délelőtt 10 óráig ezen kir. pénzügyigazgatóság főnökénél közvetlenül vagy posta útján nyújtandók be.

A jogositvány elnyerésére annak lesz kilátása, ki erre alkalmasnak találhatik és aki százalékokban kifejezendő legkisebb tözsdíjt követeli, mindazonáltal az államkincstár fentartja magának azon jogot, hogy a versenyzők között szabadon választhasson.

Az eddigi különlegességi dohányárus az áruda kezeléseért az általa forgalomba hozott dohánygyártmányok után 1,2% azaz Egy egész kettő tized százalék tözsdíjat élvezett. A dohánykülönlegességi áruda utolsó — 1906. évi forgalma 262.425 korona volt.

A dohányanyag az 58 kilométer távolságra eső temesvári dohányáruraktárból lesz beszerzendő még pedig oly kijelentéssel hogy az anyagkészlet szállítására szolgáló tartályokat a vállalkozó a megállapított eladási árak mellet köteles átvenni.

Bánatpénz fejében az aradi m. kir. adóhivatalnál készpénzben, vagy a magyar korona országainak területén közhatalóságoknál biztosítékként elfogadható óvadékképes értékpapirokban 1009 korona lesz pénzügyi letétbe helyezendő s az ajánlathoz az erről kapott letéti nyugta lesz csatolandó.

Az ajánlatban a követelésbe vett kezelési díj százalékban számmal és betűkkel tisztán kifejezendő s hozzá a magyar állampolgárságot, nagykorúságot igazoló hatóságilag kiállított erkölcsi és vagyoni bizonyítvány is csatolandó.

Az ezen vállalatnál mérvadó feltételek, valamint az azzal egybekötött kötelezettségek iránt nemkülönböztetve az ajánlatoknak mikénti szerkesztése és kiállítására pályázni kívánók bővebb felvilágosítást alulírott kir. pénzügyigazgatóságnál és a kerületbeli pénzügyőri biztosságoknál nyerhetnek.

Arad, 1907. évi május 4-én.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

Szerkesztői üzenetek.

A. Z. nagytrafikos urnak T.-ben. Hol van az megírva, hogy önnek kincstári hitelt kell engedélyezni? A nagytrafikosnak joga van ugyan megfelelő hitelt kérni, de kérelmével el is utasíthatják, különböző okokból.

B. B. urnak nagytrankos Zs.-en. A szövetségnek önre nézve azért nincsen értéke, mert fővárosi nagytrafikosok vezetik, amelyeknek mindegyike ellentétes érdekeket hajszol. Ilyen bolond ígérekkel, amelyek sohasem teljesíthetők, legfeljebb korlátolt embereket csalogathatnak, de nem komoly embereket, aminők a vidéki nagytrafikosok legnagyobb része. A baj épen abban van, hogy a nagytrafikosok nem azt kérik a minisztertől, ami jogszerint jár nekik, hanem felhőkben fekvő elérhetetlen dolgokat.

J. Józsefné Budapest: Ha az ön adatai helyesek, akkor elegendő, ha a rendőrségnél tesz feljelentést, az majd becsukja az illető trafikot, anélkül, hogy a pénzügyigazgatóságot megkérdézné. Természetesen biztosnak kell a dolgáról lennie.

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

ORGAN FÜR DAS GESAMMTE TABAKFABRIK U. VERSCHLEISSWESEN, WIE AUCH DER DAZU GEHÖRIGEN FÄCHER

INHALT: Die Cigarette. — Vermischte Nachrichten.

Die Cigarette.

Für den genauen Beobachter ist es keine wunderliche Erscheinung, dass der Consum der Cigaretten in steter, riesiger Zunahme begriffen ist. Denn alles, alles ist ja im Laufe der Zeiten anders geworden. Die Ernährung der Menschen, die verfeinerte Lebensweise, die Arbeit und deren Eintheilung, die schwächere Empfindungskraft und endlich die Nerven, die Nerven die in früheren Zeiten kaum genannt wurden und die jetzt jedes Kind bereits als eine Pein empfindet, als die Träger allen Uebels.

Ach, wo sind sie hingerathen, die Raucher von ehemals, die jedes Jahr einige Merschaumpfeifen schwarz rauchten und die selbst in den stillen Nächten aufwachten und ihre Pfeife in Brand setzten. Wenn nicht ganz verschwunden, so ist ihre Zahl bis auf ein Geringes zusammen geschrumpft. Und da galt der Tabak nur etwas, wenn er stark war, wenn er so recht betäubend zu wirken vermochte. Und dann kamen die Cigarren, die ebenfalls je stärker, als desto besser galten. Die ehemaligen Jara Cigarren mussten eingehen, weil sie zu leicht waren. Ebenso erging es den Penatelas Cigarren, nicht minder den Elegantes. Der Raucher von Einst, wollte eben nicht nur Rauch sehen, sondern ihn auch verspüren.

Da kam die Cigarette, Ihr Triumpfzug begann erst Mitte der 80-er Jahre. Bis dahin war sie fast unbekannt und wurde von den wirklichen Rauchern verlacht und verspottet, Von da ob wuchs ihr Consum von Jahr zu Jahr zu riesigen Höhen hienan und die Leiter das damaligen Tabak Monopols schüttelten die Köpfe und konnten sich die Sachlage nicht erklären. Dieselbe war aber sehr eintach, die Cigarette wäre eber auch schon viele Jahre früher riesig consu-

mirt worden, wenn das Publikum sie gehabt hätte. Da hier von einem Monopol die Rede ist und der Consument das rauchen muss was er erhält, so war er nämlich gezwungen entweder Cigarren zu rauchen, oder sich die Cigaretten selber zu machen. Im Finanz-Ministerium hatte man eben keine Ahnung davon, dass bereits in der ganzen Welt die Cigarette modern wurde. Auch in Österreich, das so eigentlich grossen Einfluss auf unser Monopol nahm, wusste man natürlich nichts von der neuen Richtung auf dem Gebiete des Rauchens. Die Überraschung war sehr gross, als man in Österreich-Ungarn stürmisch die Zigarretten, welche man in geringem Quantum eingeführt hatte beehrte. Damals zeigte es sich dentlich, dass das Tabak Monopol vom Finanz-Ministerium ausgeschaltet und selbständig verwaltet werden müsse. Bis heute ist nichts dergleichen geschehen.

Die Cigarette, seit zwanzig Jahren Kontinuirlich steigend in Hinsicht ihres Consums, hat ihre Existenzberechtigung in eminenter Weise bewiesen. Die Leiter der Tabak Monopole aller Länder haben also mit ihr als einen Faktor zu rechnen, der gebieterisch verlangt, dass man sich mit ihr ernstlich befasst. Wie das bei uns geschieht, darüber wollen wir eben sprechen. Im Grossen und Ganzen, haben die Riesenerfolge welche die Cigarette bei uns erzielt hat, das Finanz Ministerium nicht dazu bestimmt, entsprechende Vorkehrungen zu teffen, um für alle Fälle die eintreten könnten den Consum zu bewältigen. Aber nicht nur um den Consum handelt es sich, der gegenwärtig vorhanden ist, sondern um denjenigen Consum der erzielt werden könnte und müsste. Denn wie kann man überhaupt an die Einführung neuer Sorten denken, wenn in Ungarn eine einzige Fabrik, sich ausschliesslich damit beschäftigt

Zigaretten herzustellen. Wohl gilt es auch in Fiume und Temesvár Fabrikationsräume zur Herstellung von Cigaretten, aber, dass unter den 21 Fabriken des Landes bloss eine einzige existirt, die sich ausschliesslich mit der Fabrikation von Cigaretten befasst, ist einfach eine Lächerlichkeit, die jedem Fachmanne als Absurdum anfallen muss.

Es ist merkwürdig, dass bisher kein Finanz Minister die Mittel zur Errichtung von Cigaretten Fabriken bewilligen wollte. Weder Lukács, dem derartige Vorlagen, Zeit seiner Ministerschaft wiederholt eingebracht wurden, noch Wekerle, der ja die Verhältnisse genau kennen muss, haben sich für die Errichtung neuer Cigarettenfabriken erwärmt. Und doch fließt ihnen aus dem Ertragnisse des Tabak Monopols eine jährliche Summe von siebzig Millionen Reingewinn ein, also ein weit grösserer Betrag, wie derjenige ist, den solche ärarische Unternehmungen einbringen, die viel Geld Kosten.

Aber das ist und war je stets das Unglück des Tabak Monopols, dass Alles was damit zusammenhängt, von den Machthabern, als minderwerthig betrachtet wird. Was Tabak Monopol ist, und heisst, dort wird gespart, gerade so, als ob es sich um eine Lapalie handeln würde. Indess scheint man zu vergessen, dass diese staatliche Gross Industrie einen Reingewinn, von 150—200 Prozent abwirft und dass es demnach sich lohnen würde, den Consum bis zur möglichsten Höhe zu steigern.

Und die Wünsche des consumirenden Puplicums zu befriedigen, seiner Bequemlichkeit Rechnung zu tragen und all das zu bieten, was das Ausland in solch splendor Weise bietet, das endlich ist ja auch ein Umstand den der Finanz Minister in Rechnung ziehen müsste. Denn wenn sich das Publikum auch nicht das Rauchen abgewöhnen wird, eines kann immerhin geschehen und das ist, dass man den Cigarettenconsum successive einschränken wird, wodurch statt einer Erhöhung ein Rückschritt eintreten wird, der unberechenbare nachtheilige Folgen nach sich ziehen könnte.

Vermischte Nachrichten.

Wenn Beamte schreiben. Es ist ja recht hübsch, wenn Beamte mittelst der Druckerschwärze darüber aufklären, was sie selber besser verstehen, als das Publikum und man kann es füglich auch dankbar von jedem Beamten aufnehmen, der wirklich etwas zu sagen weiss. Was soll man aber davon halten, wenn Beamte, nur um «gedruckt zu werden» dem Publikum entweder das lächerlichste, albernste Zeug aufstischen, oder über Dinge sprechen, die allgemeinbekant sind, oder was noch schlimmer ist, über Dinge, wovon sie absolute nichts verstehen.

Wir hatten in letzter Zeit Gelegenheit, in sogenannten Fachblättern Artikel zu finden über die man füglich lachen könnte, wären dieselben nicht von Beamte mit Namen und der Eigenschaft ihrer Stellung gezeichnet. Wir denken, wen schon die betreffenden Artikelschreiber sich blamiren wollen, wozu blamiren sie auch noch das Amt, welches man ihnen anvertraut hat? Muss es denn die Öffentlichkeit auch wissen, dass der Staat auch solche Beamte hat, die von ihrem Fache so viel verstehen, wie die betreffenden Redacture der betreffenden, sogenannten Fachblätter?

Die O-Budaer Zigaretten und Tabakfabrik, wird gegenwärtig insoferne vergrössert, als grössere Zubauten, vorgenommen werden. Die Fabrik, welche erst einige Jahre besteht, erweist sich nämlich bereits als zu klein. Ob diese Vergrösserungen dazu beitragen werden, wesentlich die Leistungsfähigkeit der Fabrik zu fördern, steht ausser Zweifel; gleichwohl ist damit nicht viel erreicht. Es müssten zumindest der Bau drei solcher Fabriken, wie die O-Budaer ist, sofort in Angriff genommen werden, die ganz gewiss noch 3—4 Jahren eintreten werden.

Die Ausschreibung für eine neue Specialitäten Niederlage in der Hauptstadt, welche bereits im Monate Januar stattgefunden, hat bis zur Stunde noch immer nicht einem Resultate geführt. Wir kennen die Gründe dieser Verzögerung, die einzig und allein darin liegt, dass man masgebenden Artes, die zahlreichen Protektoren nicht los werden kann und derart eine Sache verzögert, die schon längst eine Erledigung hätte erfahren müssen.

Nun aber darf man gerechter weise nicht vergessen, dass die 23 Offerten, welche um ein Geschäft wovon sie leben wollen, einreichen, keineswegs warten können. Ein jeder von ihnen bedarf ja eines Erwerbes und ist es nicht eine Specialitäten Trafik, so ist es eben etwas anderes. Ein jeder der Petenten ist aber gezwungengen zu warten bis die Erledigung seines Offertes erfolgt, da er ja auch ein Vadium erlegt hat, welches ihn dazu verpflichtet. Ganz abgesehen von dem Zinsenverluste, welchen jeder Einreicher zu erleiden hat, ist es also auch die verlorene Zeit die für Manchen eine Katastrophe bedenkt. Etwas mehr Rücksicht wäre wahrlich hier am Platze.

Günstige Aussichten für den Absatz von Cigarren nach China. Ein vor kurzem zur Veröffentlichung gekommener Bericht des holländischen Konsuls von Zeppelin Obermüller in Tientsin gibt Cigarren-Fabrikanten und Exporteuren die nachstehenden Winke bezüglich des Absatzes von Cigarren nach China:

Es ist anzunehmen, so führt der Konsul aus, dass infolge des neuerdings zustande gekommenen chinesischen Gesetzes, welches die Bekämpfung des Opiumgenusses zum Gegenstand hat, die Nachfrage nach Cigarren billiger Qualität im Himmlischen Reiche eine starke Zunahme erfahren wird, so dass es sich für die Folge wohl verlohnen dürfte, dem chinesischen Markt erhöhte Aufmerksamkeit zuzuwenden.

Exporteure haben im Auge zu behalten, dass in China vorläufig nur Gelegenheit besteht, ein belangreiches Geschäft in billigen Cigarrensorten zu machen, da der chinesische Konsument noch nicht zu den feinen Rauchern wird gerechnet werden können und zunächst einer Cigarre in billiger Preislage bei schöner Verpackung den Vorzug geben wird.

Zum Vertrieb unter die grosse Masse des Volkes scheinen Cigarren in sogenannter Torpedoforn, welche in Kisten oder Blechdosen von 25, 50 oder 100 Stück verpackt sind, am meisten in Frage zu kommen. Jede Cigarre muss in gutes Papier gewickelt und mit einem Ring versehen sein.

Mit besonderem Nachdruck muss jedoch darauf hingewiesen werden, dass nur ganz bilige Cigarren für die nächste Zukunft in China auf Absatz rechnen können. Die Verpackung spielt eigentlich im chinesischen Geschäft die grösste Rolle; die Qualität des zur Verwendung kommenden Tabaks tut weniger zur Sache.

Nachstehend sei für Exporteure, welche in China noch nicht vertreten sind, ein Verzeichnis von Cigarrenhändlern in Tiensin mitgeteilt:

Holländische Häuser (Grosshandlungen): Holland-China Trading Co.; Koch & Co.

Sonstige ausländische Firmen: Tientsin Tobacco Company; Greco Egyptian Cigarette Company; E. D. Protopas & Co.; H. Kierulff & Co.; L. Tallien & Co. H. Viccajee & Co.; A. H. Jaques & Co.

Tabakstaub als Dünger-Mittel. Das neueste Geschäft einer Aktien-Gesellschaft. Sie kauft den Tabakstaub, welcher in den Fabriken beim Schneiden des Tabakes übrig bleibt für 1 Krone den Meterzentner und verkauft ihn als Düngermittel für 5 Kronen. Des Ferneren verkauft sie diesen Staub, per Killo á 1 Kr, demnach den Meter Zentner für 100 Kronen zum Einstreuen gegen Motten. Die speculative Aktien-Gesellschaft, welche im Ganzen 50000 Kronen Aktien Kapital besitzt, gewinnt also an dem Aerar jährlich zumindest 40 Prozent. Nicht genug damit, hat man ihr auch des Recht verliehen (?) ihren Tabakstaub in den Trafiken zu verkaufen, so dass das Publikum meint, man habe es mit einem ärarischen Artikel zu thun. Wir protestiren entschieden da gegen, dass man derartige Geschäft leien in die Kön. ung. Tabak

Trafiken verpflanzt. Will man dieser Aktien Gesellschaft schon einen Verdienst zukommen lassen, so räume man ihr aber nicht das Recht ein, die Trafik ebenfalls dazu zu benützen.

Warum übrigens dieser Tabakstaub als Dünger Mittel, nicht direkt an die Landwirthe verkauft wird, (die ihn, wie gesagt, glänzend bezahlen, das ist ebenfalls einer jener Räthsel, dessen Auflösung sich als ebenso vergeblich erweist, wie so manch andere.

Das Einatmen des Tabakrauches. Es ist keine Uebertreibung, wenn man sagt, dass die Gewohnheit, Cigarren oder Cigarettenrauch einzuatmen, schneller eine starke Gewalt auf diejenigen, die ihr nachgeben, ausübt als irgend eine andere Gewohnheit, deren Zweck die Befriedigung der Sinne ist. Diese Gewohnheit soll in England aufgekommen sein, aber sicherlich besteht sie heut wohl schon in der ganzen Welt, wird aber nicht verfehlen, auf die geistige und körperliche Fähigkeit des ihr ergebenden Volkes einzuwirken. Menschen, die sich daran gewöhnt hatten, Cigarettenrauch einzuatmen, können sich nur selten mit Erfolg davon frei machen. Das Einatmen besteht bekanntlich darin, einen Teil des Cigarettenrauches in den Mund zu ziehen und dann tief zu atmen, wodurch der Rauch in die Lungen geführt wird. Dabei kommen die Nikotindämpfe in enge Berührung mit dem Nervensystem, und das Ergebnis ist eine sofortige Einwirkung auf das Gehirn in Form einer augenblicklichen Halb-lähmung, d. h. wenn jemandem die Gewohnheit noch neu ist. So wurde ein achtzehnjähriger junger Mann, als er das erstemal den Rauch einatmete, von Ohnmacht überfallen, aus der er sich erst nach längerer Zeit erholte. Jedoch schon beim zweiten und dritten Versuch konnte er ohne Schaden den Rauch in die Lunge führen und wurde schliesslich ganz Sklave dieser Gewohnheit. Dieses überwältigende Gefühl der Ohnmacht wird fast bei jedem ersten Versuch des Einatmens empfunden, und es zeigt, wie stark die Wirkung auf die Nerven ist, die niemals vorher einer solchen Prüfung ausgesetzt waren. Natürlich wirkt das Ungewohnte in vielen Fällen schädlich. Daraus ergibt sich, dass eine ernstliche Schädigung unvermeidlich ist. Wenn daz Fieber, Rauch einzuatmen, einen Menschen erfasst hat, so sehnt er sich ständig nach diesem Genuss. Jede Mahlzeit ist nach den ersten paar Augenblicken eine Aufregung, weil dadurch das Rauchen verhindert wird. Die Pariser führten deshalb eine Neuheit beim Mittagessen ein, die ausserordentlich «einschlug». In der Mitte der Mahlzeit werden russische Cigaretten gereicht, die gerade nur so gross sind, dass ein halbes Dutzend Züge getan und genug Rauch eingeatmet werden kann, um das Sehnen nach dem Tabakrauch zu befriedigen. Bei körperlich nicht reifen oder nicht gesunden Menschen sind die geistigen und körperlichen Folgen des übermässigen Einatmens von Rauch äusserst beklagenswert. An erster Stelle befällt eine ständige und qualfolle Nervenschwäche das Opfer. Der davon Betroffene befindet sich in einem ständigen Zustande der Lethargie, die er nicht überwinden kann. Seine geistigen Kräfte werden sehr abgestumpft, und seine Arbeitsfähigkeit ist stark gemindert. Der Puls wird unregelmässig, das Herz geschwächt, der Appetit nimmt sehr ab, und die eingefallenen Backen und tief-liegenden Augen sind handgreifliche Merkmale, dass schwere Schädigungen vorliegen. Ausserdem aber sind die Betroffenen sehr empfänglich für alle Erkrankungen der Lunge. (Verein. Tabak Zeit)

„BOURBON“

szivarkahüvelyk, az egyedüli hüvelyk, amely dohánynagyárusok és különlegességi raktárok részére ajánlható. A hüvelyküzletben divatos verseny sajnós következménye, hogy a dohánynagyárusok és különlegességi raktárok tulajdonosai már nem foglalkozhatnak haszonnal a hüvelykek elárulásával. Ezen visszás állapotra segítő ily feltételek mellett, hozza forgalomba az **Elster és Topf** cég a „Bourbon“ szivarkahüvelyeket, a melyek az inreális versenyt kizárják. A „Bourbon“ hüvelyeket kitűnő sikerrel vezette be már is több dohánynagyárusító u. m. **Hirsch Jakab budapesti**, továbbá az **aradi, miskolczi, brassói, segesvári, kassai, kolozsvári, szabadkai, prágai, brünni, olmüci, linzi, innsbrücki stb. különlegességi árudák.** Elster és Topf lembérgi cég kívánatra szívesen szolgál mintákkal és irlapokkal, melyekből a dohánynagy- és különlegességi árudák részére biztosított előnyök megtudhatók.

XXVI-ik magyar királyi

jótekonycélu államsorsjáték

Ezen sorsjáték remélhető tiszta jövedelme közhasznu és jótekonycélokra fog fordíthatni

Ezen sorsjátéknak **1969** nyeresége **365.000 korona** összegben készpénzben

Főnyeresemény 150.000 korona,

továbbá:

1 főnyeresemény	20.000 korona
1 „ „ „ „ „ „ „ „ „ „	10.000 „
1 „ „ „ „ „ „ „ „ „ „	5.000 „
5 nyeresemény á	2.000 „
10 „ „ „ „ „ „ „ „ „ „	1.000 „
150 „ „ „ „ „ „ „ „ „ „	100 „
300 „ „ „ „ „ „ „ „ „ „	50 „
1500 „ „ „ „ „ „ „ „ „ „	20 „
10000 „ „ „ „ „ „ „ „ „ „	10 „

Huzás visszavonhatatlanul 1907. június hó 28-án.

Egy sorsjegy ára négy korona.

Sorsjegyek kaphatók a magy. kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten (Vámpalota), valamennyi posta-, adó-, vám- és só hivatalnál az összes vasuti állomásokon s a legtöbb dohánytözsdeben és váltóüzletben.

Magy. kir. Lottójövedéki igazgatóság.

Kérjen prospectust!

Személy hitel!

Kezes és kezes nélkül katonatisztek-, papok-, lelkészek-, udvari-, állami-, megyei- és magántisztviselők, tanítók, kereskedők, iparosok, nyugdíj jogosult hölgyek, kereskedelmi alkalmazottak és magánosoknak $\frac{1}{4}$ —25 évig terjedő időre heti, havi, $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ és egész évi tőke kamat törlesztéssel!

Különlegesség: A páris- bécsi enqueté értelmében tőkésítjük a jövedelmet.

4%! **4%!** **4%!** **4%!**

Jelzálog hitel! 300 koronától feljebb I. II. és III. helyre földek-, városi- és vidéki-házak, nyaralók, gyárak, fürdő-épületek, malmok, ásványviz és egyéb források és kőbányákra, a becsérték $\frac{3}{4}$ részéig.

Építési hitel! építésfélben lévő ingatlanokra 2-3 részletben, oly arányban a mily arányban az építkezés előre haladt!

Bank és magánadóságok convertálása!

Váltó- és tárc hitel! Vizleszámitolás kereskedőknek!

Előnyösen! **Solid** alapon és gyorsan eszközöljük mindezen fenti műveleteket elsőrangú belföldi intézetek által.

Meller L. Egyed

BUDAPEST, V., KOHÁRY-UTCA 19.

Elsőrendű ajánlatok!

Válaszbélyeg melléklendő!

!! MINDENÜTT KAPHATÓ !!

Legjobb a

Kardos

svéd gyújtó.

Legjobb a

Germán és Krokodil

rózsaszalon-gyújtó.

!! MINDENÜTT KAPHATÓ !!